

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

1.0 Cyflwyniad

1.1 Diben y polisi hwn yw rhoi arweiniad ar y meini prawf y mae'r cyngor yn eu defnyddio wrth benderfynu a yw ymgeisydd neu ddeilydd trwydded gyfredol yn unigolyn cymwys a phriodol, neu ddiogel ac addas (gweler adran 3.13) i ddal trwydded.

1.2 Nod y ddogfen hon yw rhoi arweiniad i unrhyw un sydd â diddordeb mewn trwyddedu ar gyfer cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat. Yn benodol, ond nid yn unig:

- Ymgeiswyr am drwyddedau gyrwyr / gweithredwyr
- Gyrwyr / gweithredwyr trwyddedig presennol y mae eu trwyddedau'n cael eu hadolygu
- Swyddogion Trwyddedu a'r Heddlu
- Aelodau'r Pwyllgor / Panel Trwyddedu (neu unrhyw gorff perthnasol arall sy'n gwneud penderfyniadau).
- Ynadon a Llys y goron sy'n gwrando ar apeliadau yn erbyn penderfyniadau awdurdod lleol.

1.3 Mae'r polisi hwn yn seiliedig i raddau helaeth ar y 'Canllawiau i benderfynu ar addasrwydd ymgeiswyr a thrwyddedeion y masnachau Cerbydau Hacni a Hurio Preifat (2018)' a gynhyrchwyd i ddechrau gan y Sefydliad Trwyddedu yn 2018 ac fe'u hadolygwyd a'u diweddarwyd yn 2024 gan y Sefydliad Trwyddedu. O'r herwydd, bydd rhai adrannau o'r polisi hwn yn darllen fel math o 'arweiniad i bawb', ac mae'r rhesymeg dros gadw'r wybodaeth hon o fewn y polisi hwn yn syml; dylai'r rhesymau a ddefnyddia'r penderfynyddion fod yn gyson a thryloyw. Darperir y wybodaeth ychwanegol felly i

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

‘amlinellu’r cefndir’ a rhoi mwy o wybodaeth i bawb sy’n gysylltiedig â’r maes hwn neu sydd â diddordeb ynddo.

1.4 Hefyd, mae’r polisi hwn yn cyd-fynd yn agos ag arweiniad y Sefydliad Trwyddedu oherwydd bod yr awdurdod hwn yn cydnabod bod angen bod yn gyson ar draws y wlad i sicrhau bod diogelwch y cyhoedd yn cael lle cwbl amlwg yn y broses gwneud penderfyniadau.

1.5 Mae’r unig wyriadau oddi wrth yr arweiniad a luniwyd gan y Sefydliad Trwyddedu yn cael eu gwneud i adlewyrchu gofynion penodol Cyngor Sir Ddinbych neu i roi datganiadau diffiniol.

1.6 Bydd y polisi hwn yn weithredol ar unwaith ar gyfer pob trwydded newydd. Hefyd, bydd gan unrhyw drwyddedeion, yr ystyriwyd eu bod yn “gymwys a phriodol” dan y polisi euogfarnau blaenorol, “hawliau taid”. Fodd bynnag, pe byddai unrhyw drwyddedai presennol yn ail-droseddu (achos troseddol neu foduro), rhoddir ystyriaeth i’r holl euogfarnau blaenorol adeg adnewyddu’r drwydded neu pan hysbysir y Cyngor o drosedd o’r fath.

1.7 Mae’r Cyngor yn cadw’r hawl i wyrdroi penderfyniad a wnaed yn flaenorol, neu wrthod adnewyddu trwydded, os canfyddir camgymeriadau amlwg sy’n golygu nad ystyrir bod unigolyn yn gymwys a phriodol mwyach.

1.8 Prif nod unrhyw Awdurdod Trwyddedu wrth gyflawni ei swyddogaethau o safbwynt trwyddedu Gyrwyr Cerbydau Hacni neu Hurio Preifat, Gweithredwyr a Pherchnogion Cerbydau, fydd diogelu’r cyhoedd ac eraill sy’n defnyddio gwasanaethau Cerbydau Hacni a Hurio Preifat (neu y gallai’r gwasanaethau hyn effeithio arnynt).

1.9 Mae’r ddeddfwriaeth berthnasol yn darparu bod yn rhaid i unrhyw unigolyn fodloni’r awdurdod ei fod yn unigolyn cymwys ac addas i ddal trwydded, a phrawf yw hwnnw sydd i’w ddefnyddio ar ôl i unrhyw ymgeisydd ennill unrhyw gymwysterau gofynnol rhesymol.

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

Yn rhan olaf y broses ymgeisio y gwneir y penderfyniad, boed hynny gan Bwyllgor, is-bwyllgor neu swyddog dan Gynllun Dirprwyo. Mae'n cynnwys gwneud archwiliad manwl o'i holl gymeriad er mwyn gwneud penderfyniad ynglŷn ag a yw'n gymwys a phriodol.

1.10 Os yw deilydd trwydded yn syrthio'n brin o'r safon cymwys a phriodol ar unrhyw adeg, dylid diddymu'r drwydded neu beidio â'i hadnewyddu pan geir cais i wneud hynny.

1.11 Mae hwn yn bolisi 'llinell bendant' ac mae'n dweud "byth", ond dylid sylwi ei fod yn dal yn bolisi, ac o'r herwydd nid yw'n golygu ei fod yn llyffetheirio dim ar ddisgresiwn yr awdurdod. Caiff pob achos ei ystyried ar ei rinweddau ei hun gan ystyried y polisi, a gall yr awdurdod trwyddedu wyro oddi ar y polisi os yw'n barnu ei bod yn briodol gwneud hynny. Bydd hyn yn digwydd fel arfer os yw'r awdurdod trwyddedu yn ystyried y ceir amgylchiadau eithriadol sy'n cyfiawnhau penderfyniad gwahanol. Cymeradwywyd y dull gweithredu hwn gan yr Uchel Lys yn R (ar gais Nicholds) yn erbyn Awdurdod y Diwydiant Diogelwch (2007).

1.12 Mae Adran 2 o'r polisi hwn yn pwysu a mesur y rhesymeg bresennol y tu ôl i dueddiadau unigolyn i aildroseddu. Mae'n amlwg nad yw hon yn wyddor union, ac nid oes dim tystiolaeth ystadegol ystyrion nac union sy'n gallu helpu i bennu'r polisi. Ac ystyried mai er mwyn diogelu'r cyhoedd y mae trwyddedu, dylid gosod unrhyw safon ar y lefel uchaf, resymol, er y gellir defnyddio disgresiwn fel y nodir ym mharagraff 1.10 ac mewn mannau eraill yn y ddogfen hon.

1.13 Nid yw'r polisi hwn yn cynnwys rhestr fanwl o droseddau. Caiff pob trosedd ei ddyrannu i gategori cyffredinol megis 'anonestrwydd' neu 'cyffuriau'. Mae hyn yn golygu na ellir dadlau nad yw'r Polisi yn cwmpasu trosedd penodol gan 'nad yw ar y rhestr' ac na ellir ychwaith ddadlau bod dryll tanio yn fwy difrifol na chylllell ac y dylid gwahaniaethu rhwng y rhain.

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

2.0 Troseddwy'r a Throseddu – Trosolwg

2.1 Y rheswm pam bod awdurdodau lleol yn trwyddedu'r masnachau tacsis a cherbydau hurio preifat yw er mwyn diogelu'r cyhoedd. Gyda hyn mewn cof, rhaid i Ddiogelu'r Cyhoedd fod yn un o'r prif ystyriaethau i benderfyniadau wrth wneud penderfyniad ynglŷn ag a ystyrir bod ymgeisydd yn "unigolyn cymwys a phriodol" i ddal trwydded.

2.2 Yn yr adran hon ceir trosolwg byr ar ddiogelu'r cyhoeddus, sut i bennu risg a'r ffactorau sydd i'w hystyried pan fo ymgeisydd yn ceisio dangos newid yn ei ymddygiad troseddol.

2.3 Mae'r broses drwyddedu yn rhoi dyletswydd ar yr awdurdod lleol i ddiogelu'r cyhoedd. O ystyried natur y rôl, mae'n holl bwysig bod y rheini sy'n ceisio gwneud bywoliaeth yn y masnachau yn bodloni'r safonau gofynnol. Oherwydd y gellir ystyried bod ymddygiad troseddol blaenorol yn gallu rhagfynegi ymddygiad i'r dyfodol yn ogystal ag euogrwydd, mae'n hanfodol bod y penderfyniadau yn ystyried yr holl ffactorau perthnasol gan gynnwys euogfarnau, rhybuddion a chwynion blaenorol a'r amser a aeth heibio ers cyflawni'r rhain.

2.4 Gwnaed gwaith ymchwil helaeth i'r rhesymau y tu ôl i pam bod rhai unigolion yn troseddu, pam bod rhai yn dysgu oddi wrth eu camgymeriadau ac yn rhoi'r gorau i droseddu, tra bod eraill yn cael eu hunain mewn cylch troseddu mynych. Mae sawl damcaniaeth wedi esblygu dros nifer o flynyddoedd sy'n cynnig cipolwg ar y rhesymau y tu ôl i'r ymddygiad troseddol. Un thema gyffredin yw nad oes yr un dau drosedd yr un fath ac na ellir anwybyddu'r risg, na darogan y dyfodol. Yr hyn y gellir ei wneud yw pwysu a mesur pob achos ar ei rinweddau ei hun, edrych ar y risgiau dan sylw ynghyd ag unrhyw newid mewn amgylchiadau ers i'r troseddau cael eu cyflawni i helpu i wneud y penderfyniad.

2.5 Un ffactor allweddol wrth ystyried cais gan unigolyn sydd ag euogfarnau, rhybuddion neu gwynion yw Diogelu'r Cyhoedd. Mae hyn yn cynnwys asesu'r risg o aildroseddu a niwed. Mae'r rheini sy'n gyfrifol am reoli unigolion sydd wedi cyflawni troseddau yn defnyddio offer asesu risg yn rheolaidd. Nid yw'r wybodaeth hon gan Awdurdodau Lleol

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

bob amser felly mae'n bwysig, pan wnânt benderfyniadau am addasrwydd, fod ganddynt ddealltwriaeth o ymddygiad troseddol a risg aildroseddu yn gyffredinol.

Risg aildroseddu

2.6 Po fwyaf o amser sydd wedi mynd heibio ers i'r trosedd gael ei gyflawni, y mwyaf tebygol fydd yr unigolyn o ymatal rhag trosedd. Dywedir mai po fwyaf y caiff bywyd ei fyw heb drosedd, y mwyaf y daw rhywun i weld manteision ymatal (Maguire et al, 2002). Mae dangos newid mewn ymddygiad troseddol ynghyd â'r gallu i wneud dewisiadau effeithiol yn cymryd amser a cheir cryn dipyn o amwysedd i'r rheini sydd wedi cyflawni troseddau. Daeth astudiaeth yn 2007, a edrychai i mewn i euogfarnau blaenorol a'r cysylltiadau ag aildroseddu, i'r casgliad ei bod yn ymddangos bod unigolion sydd wedi trosedd yn y gorffennol pell yn llai tebygol o aildroseddu nag unigolion sydd wedi trosedd yn y gorffennol agos (Kurlychek et al, 2007).

2.7 Er nad yw'n bosibl darogan ymddygiad unigolyn i'r dyfodol, gellir cymryd camau i leihau risg a diogelu'r cyhoedd drwy ddilyn y prosesau a'r canllawiau cywir. Mae rhoi ystyriaeth i ymddygiad blaenorol unigolyn a'i botensial i achosi niwed o ganlyniad i'r dewisiadau a wnaeth yn chwarae rhan bwysig wrth wneud penderfyniad ynglŷn â rhoi trwydded. Bydd bod yn gallu dangos tystiolaeth o newid mewn ymddygiad yn golygu ystyried yr amgylchiadau adeg trosedd, y camau a gymerwyd i roi sylw i unrhyw broblemau a welwyd ynghyd â gallu'r unigolyn hwnnw i gynnal y cyfryw newid. Gall hon fod yn broses hir na ellir ond ei chyflawni dros amser.

3.0 Trosolwg ar Drwyddedu 'Tacsis'

3.1 Mae bron pawb yn ein cymdeithas yn defnyddio tacsis yn achlysurol, ond mae rhai grwpiau agored i niwed sy'n eu defnyddio'n rheolaidd: plant; pobl hŷn; pobl anabl; a phobl dan ddylanwad, ac mae gan yrrwr tacsî gryn bŵer dros deithiwr sy'n rhoi eu hunain, a'u diogelwch personol, yn gyfan gwbl yn nwylo'r gyrrwr.

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

3.2 Awdurdodau lleol sy'n gyfrifol am drwyddedu cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat.

3.3 Y brif ddeddfwriaeth yw Deddf Cymalau Heddlu Tref 1847 a Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976. Mae diben trwyddedu tacsis yn cael ei ddisgrifio yn "Trwyddedu Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat – Canllaw ar Arfer Gorau", yr Adran Drafnidiaeth, paragraff 8 sy'n datgan: "Nod trefniadau trwyddedu masnachau tacsis a cherbydau hurio preifat awdurdodau lleol yw diogelu'r cyhoedd."

3.4 Fel rhan o'r ddwy gyfundrefn drwyddedu, ceir 5 math o drwydded: cerbyd hacni; cerbyd hurio preifat; gyrrwr cerbyd hacni; gyrrwr cerbyd hurio preifat a gweithredwr cerbydau hurio preifat.

3.5 O safbwynt pob un o'r trwyddedau hyn, mae gan yr awdurdod ddisgresiwn dros roi trwydded neu beidio. Er bod yr Adran Drafnidiaeth yn rhoi ychydig o ganllawiau, nid oes safonau cenedlaethol i'w cael.

3.6 Ni ellir rhoi trwydded i yrwyr na gweithredwyr oni fod yr awdurdod yn fodlon eu bod yn "unigolyn cymwys a phriodol" i ddal y drwydded honno (gweler Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 a51 ac a59 o safbwynt gyrrwyr; a55 o safbwynt gweithredwyr).

3.7 Ni cheir dim meini prawf statudol ar gyfer trwyddedau cerbydau; felly, mae gan yr awdurdod ddisgresiwn llwyr ac mae gwybodaeth ychwanegol ar y gofynion ar gyfer Sir Ddinbych i'w chael yn y Polisi Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat llawn.

3.8 Ym mhob achos, mae gan yr awdurdod bwerau i roi trwydded, ei hadnewyddu pan ddaw cais i law a, thra bo'r drwydded yn gyfredol, ei hatal neu ei dirymu.

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

Gyrwyr Tacsis

3.9 Mae'r term "gyrrwr tacsî" yn golygu dwy alwedigaeth wahanol: gyrwyr cerbydau hacni a gyrwyr cerbydau hurio preifat. Caiff "gyrrwr tacsîs" felly ei ddefnyddio fel term eang, cyffredinol am yrwyr cerbydau hurio preifat a cherbydau hacni. Ym mhob achos, ceir meini prawf statudol sy'n union yr un fath y mae'n rhaid eu bodloni cyn gellir rhoi trwydded ac mae'r awdurdod trwyddedu hwn yn rhoi trwyddedau "deuol" neu "gyfunol" ar gyfer gyrru'r ddau fath o gerbyd.

3.10 Mae gofynion penodol cais ar gyfer yr awdurdod hwn wedi'u hamlinellu yn y canllaw Cerbydau Hacni a Hurio Preifat sydd ynghlwm wrth y ffurflen gais. Un o'r gofynion yw bod yn rhaid dal trwydded DVLA lawn, bod â'r hawl i weithio yn y DU a bod wedi pasio prawf gwybodaeth. Yn ychwanegol at hyn, rhaid i'r unigolyn hefyd fod yn unigolyn "cymwys a phriodol".

3.11 Yr ystyriaeth "cymwys a phriodol" sy'n achosi'r anawsterau mwyaf i awdurdodau lleol. Ni chafodd erioed ei ddiffinio'n farnwrol ond fe'i crybwyllwyd yn achos Cyngor Dinas Leeds yn erbyn Hussain (2003). Dywedodd Silber J:

"... diben y pŵer i atal yw diogelu defnyddwyr cerbydau trwyddedig a'r rheini sy'n cael eu gyrru ganddynt ac aelodau'r cyhoedd. Ei ddiben [ac], felly [y prawf cymhwysedd a phriodoldeb], yw atal trwyddedau rhag cael eu rhoi i neu eu defnyddio gan unigolion nad ydynt yn bobl addas ac ystyried eu hanes o yrru, eu profiad o yrru, eu sobrwydd, eu haddasrwydd meddyliol a chorfforol, eu gonestrwydd, a'u bod yn bobl na fyddent yn manteisio ar eu cyflogaeth i gam-drin nac ymosod ar eu teithwyr."

3.12 Caiff hyn ei adlewyrchu mewn prawf a ddefnyddir yn eang gan nifer o awdurdodau lleol, gan gynnwys Cyngor Sir Ddinbych:

'A fydddech chi (fel aelod o'r pwyllgor trwyddedu neu unigolyn arall y rhoddwyd iddo'r gallu i roi trwydded i yrrwr cerbydau hacni) yn caniatáu i'ch mab neu'ch merch, eich cymar

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

neu'ch partner, eich mam neu'ch tad, eich ŵyr neu'ch wyres neu unrhyw un arall sy'n annwyl i chi, fynd i gerbyd gyda'r unigolyn hwn ar eu pen eu hunain?'

3.13 Mae'r awdurdod hwn yn cydnabod bod yr ymadrodd unigolyn "diogel ac addas" i ddal trwydded gyrrwr yn ddehongliad da nad yw'n ychwanegu at nac yn tynnu oddi ar y term "cymwys a phriodol" gwreiddiol ond yn hytrach mae'n gwneud y cysyniad yn fwy diweddar.

3.14 Mae gan yr awdurdod lleol y pŵer i fynnu bod ymgeisydd yn darparu:

"y cyfryw wybodaeth y barnant yn rhesymol ei bod yn angenrheidiol i'w galluogi i benderfynu a ddylid rhoi trwydded ai peidio ac a ddylid rhoi amodau ynghlwm wrth y cyfryw drwydded." Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 a57(1)). Mae'r holl fanylion i'w gweld yn y ffurflen gais i Yrwyr Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat.

3.15 Gall darparu gwybodaeth fel hyn fodloni'r awdurdod lleol bod gan yr unigolyn y sgiliau a'r cymwyseddau i fod yn yrrwr proffesiynol i ddal trwydded. Fodd bynnag, mae'r cysyniadau diogelwch ac addasrwydd yn mynd gam ymhellach. Rhaid rhoi ystyriaeth i gymeriad yr unigolyn hefyd.

3.16 Mae gyrrwyr cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat yn eithriedig rhag darpariaethau Deddf Adsefydlu Troseddwyd 1974. Mae hyn yn golygu na cheir euogfarnau "wedi'u disbyddu" ac y gall yr awdurdod lleol roi ystyriaeth i bob euogfarn droseddol, os o gwbl, (heblaw am "euogfarnau gwarchodedig" a "rhybuddion gwarchodedig" os cawsant eu datgan) wrth asesu diogelwch ac addasrwydd, ond ni ddylai'r penderfynydd ond ystyried euogfarnau perthnasol sydd wedi'u disbyddu.

SYLWER: Materion unigol, bychain o'r gorffennol nad ydynt yn ymddangos ar unrhyw Dystysgrifau DBS yw "euogfarnau gwarchodedig" a "rhybuddion gwarchodedig". Ym mhob achos mae gofyn cael Tystysgrif DBS manwl ar gyfer y cais cyntaf a bob tair blynedd wedi hynny.

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

3.17 Rhaid i gymeriad y gyrrwr yn ei gyfanrwydd fod yn ystyriaeth bwysig wrth ystyried a ddylid ei drwyddedu ai peidio. Mae'n bwysig cydnabod nad yw awdurdodau lleol yn rhoi unrhyw gosb ychwanegol ar euogfarnau nac ymddygiad blaenorol. Yr hyn a wnânt yw defnyddio'r holl wybodaeth sydd ar gael iddynt i wneud penderfyniad gwybodus ynglŷn ag yw'r ymgeisydd neu'r trwyddedai yn dal i fod yn unigolyn diogel ac addas.

3.18 Mae cyfraith achosion yn datgan yn glir na ddylid rhoi ystyriaeth i'r effaith a gaiff colli (neu beidio â rhoi) trwydded gyrrwr ar yr ymgeisydd a'i deulu (Cyngor Dinas Leeds yn erbyn Hussain, 2002).

3.19 Mae'n hanfodol bod Cynghorwyr yn cydnabod mai'r polisi hwn, er mai dyma bolisi ac felly ganllawiau yr Awdurdod ei hun ar y mater, yw'r llinell sylfaen ar gyfer derbynioldeb. Ni ddylid ond gwyro oddi arno mewn amgylchiadau eithriadol ac am resymau y gellir eu cyfiawnhau, ac fe ddylid cofnodi'r rhain.

3.20 Un camddealltwriaeth cyffredin yw, os na chyflawnwyd y trosedd pan oedd y gyrrwr yn gyrru tacsî, ei fod yn llawer llai difrifol, neu hyd yn oed os oedd mewn tacsî ond nid pan oedd yn cario teithwyr. Nid yw hyn yn berthnasol: mae goryrru yn beryglus, ni waeth beth oedd y sefyllfa; mae yfed a gyrru yn beryglus, ni waeth beth oedd y sefyllfa; mae teiars llyfn yn beryglus, ni waeth beth oedd y sefyllfa. Mae'r ymddygiadau uchod oll yn rhoi'r cyhoedd mewn perygl. Mae ymddygiad treisgar bob amser yn ddifrifol. Nid yw'r ddadl mai anghydfod domestig ydoedd, neu na ddigwyddodd yn y tacsî, yn berthnasol. Mae gan unigolyn sydd â thueddiad i fod yn dreisgar y potensial hwnnw ym mhob sefyllfa. Mae troseddau rhyw bob amser yn ddifrifol. Mae unigolyn sydd yn y gorffennol wedi camddefnyddio ei sefyllfa (beth bynnag y bo honno) i ymosod ar un arall yn rhywiol wedi dangos safonau ymddygiad cwbl annerbyniol.

3.21 Gallai ymgeiswyr honni eu bod wedi ceisio cyflogaeth mewn meysydd eraill ac wedi cael eu hatal oherwydd eu hanes blaenorol yn enwedig os yw'r hanes hwnnw yn cynnwys euogfarnau. Y gobaith olaf iddynt felly yw ceisio dod yn gyrrwr trwyddedig. Mae hyn yn

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1

Mawrth 2026

annerbyniol oherwydd y byddai rhoi trwydded yn rhoi'r cyfryw unigolyn mewn swydd gyfrifol unigryw. Prif gyfrifoldeb awdurdod trwyddedu yw diogelu'r cyhoedd, nid darparu cyfleoedd i gael gwaith.

3.22 Disgwylir i drwyddedeion ddangos ymddygiad proffesiynol priodol bob amser, boed hynny yng nghyd-destun eu gwaith neu fel arall. Dylai trwyddedeion fod yn gwrtais, osgoi gwrthdaro, peidio â bod yn dreisgar na dangos rhagfarn mewn unrhyw ffordd. Ni ddylai trwyddedeion mewn unrhyw amgylchiadau gymryd y gyfraith yn eu dwylo eu hunain. Disgwylir i drwyddedeion ymddwyn ag uniondeb a dangos ymddygiad sy'n addas i'r ymddiriedaeth a roddir ynddynt.

3.23 Mae unigolion i'w cael sy'n ceisio manteisio ar bobl agored i niwed drwy ddarparu gwasanaethau nad oes ganddynt hawl eu darparu; er enghraifft, drwy geisio cael eu hurio mewn ardal lle nad oes ganddynt hawl gwneud hynny. Disgwylir i drwyddedeion fod yn effro i ymddygiad o'r fath a dweud wrth yr Heddlu a'r awdurdod trwyddedu perthnasol am unrhyw bryderon. Dylai teithwyr deimlo'n hyderus i holi a oes gan y sawl sy'n cynnig gwasanaeth hawl i wneud hynny. Dylai trwyddedeion fod yn barod i ddangos bod ganddynt hawl i ddarparu'r gwasanaeth a gynigir drwy, er enghraifft, ddangos eu bathodyn.

Gweithredwyr Cerbydau Hurio Preifat

3.24 Gweithredwr cerbydau hurio preifat (PHO) yw'r sawl sy'n cymryd archeb am gerbyd hurio preifat ("PHV"), ac sydd wedyn yn anfon gyrrwr PHV sy'n cael ei yrru gan yrrwr cerbyd hurio preifat trwyddedig (PHD) i gyflawni'r archeb honno. Rhaid i'r tair trwydded (PHO, PHV a PHD) fod wedi cael eu rhoi gan yr un awdurdod. Ni all awdurdod lleol roi trwydded PHO oni fod gan yr ymgeisydd hawl i weithio yn y Deyrnas Unedig a'i fod yn unigolyn cymwys a phriodol.

3.25 Fel gyda gyrrwyr tacsis, mae rôl y PHO yn mynd llawer pellach nag ond cymryd archebion ac anfon cerbydau allan. Wrth wneud yr archeb ac anfon y cerbyd a'r gyrrwr

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

allan, bydd y PHO yn cael llawer iawn o wybodaeth bersonol. Mae felly'n hanfodol bod y PHO mor anrhydeddus a dibynadwy â'r gyrrwr, er eu bod yn gweithredu mewn rôl o bellter. Gall cerbydau hacni gael eu harchebu ymlaen llaw hefyd, ond dylai awdurdodau lleol gadw mewn cof, os gwneir yr archeb honno gan unrhyw un heblaw gyrrwr cerbyd hacni, nad oes dim trefniadau fetio na rheolaethau ar waith o safbwynt y sawl sy'n cymryd yr archeb honno ac sy'n dal y wybodaeth bersonol honno.

3.26 Gellir rhoi ystyriaeth i euogfarnau wedi'u disbyddu wrth benderfynu ynglŷn ag addasrwydd am drwydded, ond ni ellir ond gofyn i'r ymgeisydd (neu drwyddedai adeg adnewyddu) gael Datgeliad Sylfaenol gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd.

3.27 Er mwyn gallu gwneud penderfyniadau cyson a gwybodus, mae'n bwysig cael prawf gweithredol o gymhwysedd a phriodoldeb ar gyfer PHOs ynghyd ag amrywiad addas ar y prawf ar gyfer gyrrwyr: "A fyddwn i'n gyfforddus yn rhoi gwybodaeth sensitif megis cynlluniau gwyliau, symudiadau fy nheulu neu wybodaeth arall i'r unigolyn hwn, a theimlo'n ddiogel gan wybod na fyddai'r cyfryw wybodaeth yn cael ei defnyddio na'i phasio ymlaen at ddibenion troseddol neu annerbyniol?"

3.28 Mae pwynt arall y mae angen ei ystyried o safbwynt PHOs ac mae hwnnw'n ymwneud â'r staff a ddefnyddir ar y teleffonau a'r radios. Nid oes rheswm pam na ellir rhoi amod ar drwydded PHO sy'n mynnu eu bod yn gwneud archwiliadau ar y rheini a gyflogant/a ddefnyddiant yn eu cwmni er mwyn bodloni eu hunain eu bod yn bobl gymwys a phriodol i wneud y dasg honno, a'u bod yn cadw'r wybodaeth honno i ddangos i'r awdurdod lleol eu bod yn cydymffurfio. Byddai gan unrhyw fethiant ar ran y PHO i naill ai gydymffurfio â'r gofyn hwn, neu i weithredu ar y wybodaeth a gânt (a chaniatáu felly i staff anaddas weithio mewn swyddi cyfrifol), wedyn yn codi cwestiynau difrifol ynglŷn ag a yw'r PHO yn dal i fod yn gymwys a phriodol.

3.29 Dylid cymryd gofal mewn amgylchiadau lle ceisir Trwydded PHO yn enw cwmni cyfyngedig, partneriaeth neu strwythur busnes arall, fod yr holl ofynion sy'n berthnasol i

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

ymgeisydd unigol hefyd yn berthnasol i bob cyfarwyddwr neu bartner yn sefydliad yr ymgeisydd. Dim ond drwy wneud hynny y gellir gwneud penderfyniad ynglŷn â chymhwysedd a phriodoldeb yr endid gweithredu.

Perchnogion Cerbydau

3.30 Mae ystyriaethau tebyg yn berthnasol i berchnogion cerbydau, yn gerbydau hacni a cherbydau hurio preifat (cyfeirir atynt yma yn gyffredinol fel “tacsis”). Er nad yw perchennog y cerbyd o bosibl yn gyrru'r cerbyd (ac os ydynt byddant yn rhwym wrth eu prawf cymhwysedd a phriodoldeb eu hunain i gael trwydded gyrrwr), mae ganddynt yn amlwg fuddiant yn nefnydd y cerbyd. Byddant hefyd yn gyfrifol am gynnal a chadw'r cerbyd, a chaiff cerbydau na chânt eu cynnal a'u cadw'n briodol effaith amlwg ar ddiogelwch y cyhoedd.

3.31 Defnyddir tacsis i gludo pobl mewn nifer o amgylchiadau, ac fe'u gwelir ym mhobman ar draws y Deyrnas Unedig, bob adeg o'r dydd a'r nos, mewn unrhyw leoliad. Felly, gallai tacsis fod yn system gludo ar gyfer gweithgareddau anghyfreithlon neu unrhyw fath o nwyddau gwaharddedig, boed yn gyffuriau, gynnu, alcohol neu faco anghyfreithlon, neu'n bobl sy'n rhan o weithgaredd anghyfreithlon neu'n ddioddefwyr gweithgaredd o'r fath, neu'n blant sydd, neu y gallent fod, mewn perygl o gael eu cam-drin neu eu hecsbloetio.

3.32 O safbwynt cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat, mae gan yr awdurdod lleol ddisgresiwn llwyr dros roddi'r drwydded a dylent felly sicrhau bod eu hymholiadau a'u hystyriaethau'n drwyadl. Mae'n golygu llawer mwy nag ond edrych ar y cerbyd ei hun ac mae'r un mor berthnasol i geisiadau i drosglwyddo cerbyd ag y mae i geisiadau rhoddi.

3.33 Unwaith eto, nid yw hon yn alwedigaeth eithriedig at ddibenion Deddf 1974, ond defnyddir yn union yr un broses ag ar gyfer gweithredwyr cerbydau hurio preifat – Datgeliad sylfaenol, datganiad statudol ac ystyried euogfarnau wedi'u disbyddu. Caiff hwn wedyn ei ddefnyddio yng ngoleuni polisi tebyg o safbwynt addasrwydd ag a fydd gan yr awdurdod eisoes ar gyfer gyrrwyr a PHOs.

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1

Mawrth 2026

3.34 Un prawf addas fyddai: “A fyddwn i’n gyfforddus yn caniatáu i’r unigolyn hwn fod yng ngofal cerbyd trwyddedig sy’n gallu teithio i unrhyw le, ar unrhyw adeg o’r dydd neu’r nos heb godi amheuon, a bod yn fodlon na fyddai ef/hi yn gadael iddo gael ei ddefnyddio at ddibenion troseddol neu ddibenion annerbyniol eraill, a bod yn hyderus y byddai ef/hi yn ei gynnal i safon dderbyniol tra pery’r drwydded?”.

4.0 Arweiniad ar Benderfynu

4.1 Fel sy’n glir o’r trosolwg ar Droseddwy a Throseddu uchod, nid oes dim tystiolaeth sy’n gallu rhoi union amser sy’n gorfod pasio ar ôl troseddu nes gellir ystyried nad yw unigolyn yn berygl o aildroseddu mwyach, er bod y risg yn lleihau dros amser. Yng ngoleuni hynny, bwriedir i’r amserlenni isod leihau’r risg i’r cyhoedd i lefel dderbyniol.

4.2 Mae sawl aelod o’n cymdeithas yn defnyddio, a hyd yn oed yn dibynnu ar, gerbydau hacni a cherbydau hurio preifat am wasanaethau cludo. Gall hyn fod yn rheolaidd, neu ddim ond yn achlysurol, ond ym mhob achos, rhaid i deithwyr, a defnyddwyr eraill y ffordd a’r gymdeithas gyfan fod â hyder yn niogelwch ac addasrwydd y gyrrwr, y cerbyd ei hun ac unrhyw un sy’n rhan o’r broses archebu.

4.3 Yn ddelfrydol, byddai pawb sy’n rhan o’r masnachau cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat (gyrwyr cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat, perchnogion cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat a gweithredwyr cerbydau hurio preifat) yn unigolion cwbl anrhydeddus. Mewn sawl achos mae hyn yn wir, ac mae’r mwyafrif helaeth o’r rheini sy’n rhan o’r masnachau hyn yn unigolion gweddus, parchus, gonest a gweithgar. Yn anffodus, fel mewn unrhyw alwedigaeth neu fasnach, ceir rhai sy’n methu â chydymffurfio â’r safonau hynny.

4.4 Diben y ddogfen hon yw disgrifio sut gall yr awdurdod trwyddedu hwn benderfynu a yw unigolyn penodol yn ddiogel ac yn addas i naill ai gael trwydded yn y lle cyntaf neu gadw’r drwydded honno. Fel yr amlinellir uchod, fe all ac fe fydd y polisi hwn yn dweud ‘byth’ ond bydd pob achos yn dal i gael ei ystyried ar ei rinweddau ei hun.

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

Gofynion cyn ymgeisio

4.5 Mae gan yr awdurdod hwn ei ofynion cyn ymgeisio penodol ei hun i yrwyr, cerbydau a gweithredwyr ac maent i'w gweld yn yr adrannau perthnasol o'r polisi cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat a/neu ar y ffurflen gais briodol.

4.6 O safbwynt pob un o'r trwyddedau hyn, mae gan yr awdurdod trwyddedu ddisgresiwn i roddi'r drwydded neu beidio.

4.7 Ni ellir rhoi trwydded i yrwyr na gweithredwyr oni fod yr awdurdod yn fodlon eu bod yn "unigolyn cymwys a phriodol" i ddal y drwydded honno (gweler Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 a51 ac a59 o safbwynt gyrrwyr; a55 o safbwynt gweithredwyr).

4.8 Ni cheir meini prawf statudol ar gyfer trwyddedau cerbydau, felly mae gan yr awdurdod ddisgresiwn llwyr dros roddi naill ai trwydded cerbydau hacni neu drwydded perchennog cerbydau hurio preifat.

4.9 Mae "cymwys a phriodol" yn golygu bod yr unigolyn (neu yn achos trwydded gweithredwr cerbydau hurio preifat, y cwmni cyfyngedig ynghyd â'i gyfarwyddwyr a'r ysgrifennydd, neu holl aelodau partneriaeth) yn "ddiogel ac addas" i ddal trwydded.

4.10 Wrth benderfynu ar ddiogelwch ac addasrwydd, mae gan yr awdurdod trwyddedu hawl i roi ystyriaeth i bob mater sy'n berthnasol i'r ymgeisydd neu'r trwyddedai hwnnw. Nid dim ond ymddygiad yr unigolyn hwnnw wrth ei waith yn y fasnach cerbydau hacni neu hurio preifat sy'n cael ei ystyried. Mae'r ystyriaeth hon yn llawer ehangach nag ond euogfarnau troseddol neu dystiolaeth arall o ymddygiad annerbyniol, a chaiff cymeriad cyflawn yr unigolyn ei ystyried. Gallai hyn gynnwys, ond nid yn unig, agwedd a thymer yr unigolyn.

4.11 Caiff euogfarnau am ymgeisio neu gynllwynio eu hystyried fel euogfarnau am y trosedd gwirioneddol. Caiff rhybudd ei ystyried yn union yr un fath ag euogfarn. Mae hyn

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

oherwydd na ellir ond rhoi rhybudd ar ôl cyfaddef euogrwydd, sy'n cyfateb i ble o euogrwydd mewn erlyniad. Caiff cosbau penodedig a chosbau cymunedol hefyd eu hystyried yn yr un ffordd ag euogfarn. Y rheswm am hyn yw oherwydd bod talu cosb benodedig yn dangos bod y sawl yn cyfaddef euogrwydd, ac ni ellir ond rhoi cosb gymunedol ar ôl i'r sawl gyfaddef euogrwydd.

4.12 Mae'n bwysig sylweddoli y bydd yr awdurdod trwyddedu yn rhoi ystyriaeth i faterion nad ydynt wedi arwain at euogfarn droseddol (boed hynny oherwydd rhyddfarn, oherwydd i euogfarn gael ei dileu, oherwydd penderfyniad i beidio ag erlyn neu os yw'r ymchwiliad yn parhau a bo'r unigolyn ar fechnïaeth). Yn ogystal, caiff cwynion nad oedd gan yr heddlu ddim rhan ynddynt hefyd eu hystyried. Yn y ddogfen hon, bydd unrhyw gyfeiriad at "euogfarn" hefyd yn cynnwys materion sydd cyfystyr ag ymddygiad troseddol, ond nad ydynt wedi arwain at euogfarn.

4.13 Yn achos unrhyw ymgeisydd newydd sydd wedi ei gyhuddo o unrhyw drosedd ac sy'n aros am y treial, caiff y penderfyniad ei ohirio nes i'r treial gael ei gwblhau neu nes i'r cyhuddiadau gael eu tynnu'n ôl. Os caiff trwyddedai cyfredol ei gyhuddo, mater i'r awdurdod trwyddedu fydd penderfynu pa gamau i'w cymryd yng ngoleuni'r canllawiau hyn.

4.14 Ym mhob achos, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried yr euogfarn neu'r ymddygiad dan sylw a faint o bwys y dylid roi ynghlwm wrthynt, a phenderfynir ar bob achos unigol ar ei rinweddau ei hun, ac yng ngoleuni'r canllawiau hyn.

4.15 Bydd unrhyw droseddau a gyflawnir, neu ymddygiad annerbyniol yr adroddir amdano wrth yrru cerbyd hacni neu gerbyd hurio preifat, sy'n ymwneud â defnyddio cerbyd hacni neu gerbyd hurio preifat, neu mewn cysylltiad â gweithredwr cerbyd hurio preifat, yn cael eu hystyried fel ffactorau gwaethybol, ac ni fydd y ffaith nad oedd unrhyw droseddau eraill yn gysylltiedig â'r masnachau cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat yn cael ei hystyried yn ffactor lliniarol.

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

4.16 Oherwydd y bydd yr awdurdod trwyddedu yn edrych ar unigolyn yn ei gyfanrwydd, mewn sawl achos ni phenderfynir ar ddiogelwch ac addasrwydd drwy fod amser penodol wedi pasio yn dilyn euogfarn neu ar ôl cwblhau dedfryd. Mae cyfnodau amser yn ystyriaethau perthnasol a phwysig, ond nid dyma'r unig ffactor wrth benderfynu.

4.17 Yn ogystal â natur y trosedd neu'r ymddygiad arall, rhoddir ystyriaeth i faint y materion a dros ba gyfnod o amser y cawsant eu cyflawni. Mae patrymau o ymddygiad troseddol neu annerbyniol mynych yn debygol o achosi mwy o bryder na digwyddiadau unigol ac o'r herwydd gall patrymau ddangos tueddiad at ymddygiad neu droseddu o'r fath.

4.18 Ni fydd gan y rhan fwyaf o ymgeiswyr neu drwyddedeion ddim euogfarnau a dyna'r sefyllfa ddelfrydol yn amlwg. O safbwynt pobl eraill, derbynnir bod pobl yn gwneud camgymeriadau ac yn methu yn eu hymddygiad am amrywiol resymau, a derbynnir hefyd fod llawer yn dysgu oddi wrth eu profiad ac ni ânt ymlaen i gyflawni troseddau pellach. Yn unol â hynny, mewn sawl achos mae'n bosibl na fydd euogfarn unigol, yn enwedig os cafodd ei chyflawni gryn amser yn ôl, yn atal yr awdurdod rhag rhoi neu adnewyddu trwydded.

4.19 Mae hefyd yn bwysig cydnabod, ar ôl i drwydded gael ei rhoi, fod gofyn i'r trwyddedai ddal i fod yn ddiogel ac yn addas. Mae gan yr awdurdod trwyddedu bwerau i ddwyn achos yn erbyn deilydd pob math o drwydded (gyrwyr, cerbydau a gweithredwyr) a rhaid sylweddoli y bydd unrhyw euogfarnau neu weithredoedd eraill ar ran y trwyddedai, a fyddai wedi ei atal rhag cael trwydded adeg y cais cychwynnol, yn arwain at ddirymu'r drwydded honno.

4.20 Bydd unrhyw anonestrwydd gan unrhyw ymgeisydd neu unigolyn arall ar ran yr ymgeisydd, y canfyddir ei fod wedi digwydd mewn unrhyw ran o'r broses ymgeisio (e.e. methu â datgan neu ddatgelu euogfarnau, enwau neu gyfeiriadau ffug, geirdaon ffug) yn arwain at wrthod trwydded, neu os y'i rhoddwyd eisoes, at ei dirymu a gallai arwain at

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

erlyniad. Rhaid i ddeiliaid trwydded fod yn ymwybodol o hyn, ynghyd â bod gofyn iddynt hysbysu'r Cyngor, yn ysgrifenedig, cyn pen 72 awr o unrhyw euogfarn, rhybudd, arést ayb, boed hynny'n achos moduro neu droseddol ayb.

4.21 Gan fod yr effaith uniongyrchol ar y cyhoedd yn amrywio yn ddibynnol ar y math o drwydded yr ymgeisir amdani neu a ddelir, mae angen ystyried effaith troseddau penodol ar y trwyddedau hynny yn unigol. Fodd bynnag, mae'r ystyriaethau pwysicaf yn weithredol ym mhob sefyllfa.

4.22 Yn gyffredinol, os oes gan unigolyn fwy nag un euogfarn, bydd hyn yn codi cwestiynau difrifol am eu diogelwch a'u haddasrwydd. Mae'r awdurdod trwyddedu yn chwilio am unigolion diogel ac addas, ac unwaith y daw patrwm neu dueddiad at droseddu mynych i'r amlwg, ni chaiff trwydded ei rhoi na'i hadnewyddu.

4.23 Os caiff ymgeisydd/trwyddedai ei euogfarnu o drosedd, neu os oes tystiolaeth o ymddygiad anaddas na chyfeirir ato yn y polisi hwn, bydd yr awdurdod trwyddedu yn rhoi ystyriaeth i'r euogfarn honno a/neu'r ymddygiad ac yn defnyddio'r canllawiau hyn fel arwydd o sut dylid gweithredu.

4.24 Nid yw'r canllawiau hyn yn disodli dyletswydd yr awdurdod trwyddedu i wrthod rhoi trwydded pan nad yw'n fodlon bod yr ymgeisydd neu'r trwyddedai yn unigolyn cymwys a phriodol. Os oes sefyllfa a gaiff ei diystyru gan y canllawiau hyn, rhaid i'r awdurdod ystyried yr egwyddorion cyntaf a phenderfynu ar gymhwysedd a phriodoldeb yr unigolyn.

4.25 Gan fod y meini prawf ar gyfer penderfynu a ddylai unigolyn gael neu gadw trwydded gyrrwr cerbydau hacni yn union yr un fath â'r meini prawf ar gyfer trwydded gyrrwr cerbydau hurio preifat, caiff y ddau eu hystyried gyda'i gilydd.

4.26 Mae gan yrrwr gyfrifoldeb uniongyrchol dros ddiogelwch ei deithwyr, cyfrifoldeb uniongyrchol dros ddiogelwch defnyddwyr eraill y ffordd a chryn reolaeth dros deithwyr sydd yn y cerbyd. Oherwydd y gallai'r teithwyr hynny fod ar eu pen eu hunain, ac y gallent

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

hefyd fod yn agored i niwed, bydd unrhyw ymddygiad annerbyniol neu euogfarnau blaenorol yn pwysu'n drwm yn erbyn rhoi neu gadw trwydded.

4.27 Fel y dywedir uchod, os oes gan ymgeisydd fwy nag un euogfarn sy'n dangos patrwm neu dueddiad ni waeth faint o amser a aeth heibio ers yr euogfarnau, bydd angen ystyried yn ddifrifol a yw'n unigolyn diogel ac addas.

4.28 O safbwynt euogfarn unigol, dylai'r cyfnodau canlynol fynd heibio ar ôl cwblhau dedfryd a bennwyd yn dilyn euogfarn (neu ddyddiad yr euogfarn os rhoddwyd dirwy) cyn y caiff trwydded ei rhoi.

Rhestrau gwahardd

4.29 Ni fydd trwydded yn cael ei rhoi i unigolyn sydd ar unrhyw restrau gwahardd.

Troseddau sy'n arwain at farwolaeth

4.30 Os oes ymgeisydd neu drwyddedai wedi cael ei euogfarnu o drosedd a arweiniodd at farwolaeth rhywun arall neu y bwriadwyd iddo achosi marwolaeth neu anaf difrifol i rywun arall, ni chânt eu trwyddedu.

Troseddau'n ymwneud ag ecsbloetiaeth ac aflonyddu troseddol

4.31 Os cafodd ymgeisydd neu drwyddedai ei euogfarnu o drosedd a oedd yn cynnwys, neu'n gysylltiedig â, neu sydd ag unrhyw gysylltiad â cham-drin, cam-fanteisio ar, defnyddio neu drin, neu aflonyddu ar unigolyn arall, heb ystyried ai oedolion ynteu plant oedd y dioddefwyr, ni chânt eu trwyddedu. Mae hyn yn cynnwys caethwasiaeth, camfanteisio'n rhywiol ar blant, meithrin perthynas amhriodol, camdriniaeth seicolegol, emosiynol, corfforol neu ariannol, a stelcio heb drais, ond nid yw hon yn rhestr gyflawn.

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

Troseddau'n ymwneud â thrais yn erbyn pobl, eiddo, anifeiliaid neu'r wladwriaeth

4.32 Mae trais yn cynnwys sefyllfaoedd lle mae'r dioddefwr yn cael ei roi mewn ofn, braw neu ofid heb unrhyw gyswllt corfforol. Derbynnir bod y cysyniad o "drais" yn eang, ond bydd unrhyw ymddygiad o'r fath yn destun pryder. Nid yw'r Canllawiau hyn yn gwahaniaethu rhwng gwahanol lefelau o drais. Mater i'r awdurdod trwyddedu fydd penderfynu a oes unrhyw gyfiawnhad dros wyro oddi wrth y cyfnod hwn, yn dibynnu ar ffeithiau achos penodol.

4.33 Os oes gan ymgeisydd euogfarn am drosedd treisgar, neu sy'n gysylltiedig ag unrhyw drosedd treisgar, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 10 mlynedd wedi pasio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a bennwyd. Pan gyflawnwyd y drosedd o drais yn erbyn plentyn neu oedolyn diamddiffyn, ni roddir trwydded byth.

Troseddau sy'n ymwneud â Threfn Gyhoeddus

4.34 Pan fo gan ymgeisydd euogfarn am drosedd trefn gyhoeddus neu debyg nad yw ynddo'i hun yn weithred o drais, ni roddir trwydded am gyfnod o 5 mlynedd.

Meddu ar arf

4.35 Os oes gan ymgeisydd euogfarn am fod ag arf yn ei feddiant, neu unrhyw drosedd arall sy'n gysylltiedig ag arfau, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi pasio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a bennwyd.

Troseddau sy'n ymwneud â rhyw, anwedduster neu ddeunyddiau anweddus

4.36 Os oes gan ymgeisydd euogfarn am unrhyw drosedd sy'n cynnwys neu sy'n gysylltiedig â gweithgaredd rhywiol anghyfreithlon neu unrhyw fath o anwedduster, ni chaiff trwydded ei rhoi. Mae hyn yn cynnwys unrhyw aflonyddu rhywiol.

4.37 Yn ychwanegol at yr uchod, ni fydd yr awdurdod trwyddedu yn rhoi trwydded i unrhyw ymgeisydd sydd ar y pryd ar y Gofrestr Troseddwyd Rhyw.

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

Anonestrwydd

4.38 Os oes gan ymgeisydd euogfarn am unrhyw drosedd anonestrwydd, neu unrhyw drosedd lle'r oedd anonestrwydd yn elfen o'r trosedd, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi pasio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a bennwyd.

Troseddau sy'n ymwneud â chamddefnyddio, cam-drin neu ddibyniaeth ar alcohol

4.39 Pan fo gan ymgeisydd unrhyw gollfarn am feddwdod, neu'n gysylltiedig â meddwdod nad yw mewn cerbyd modur, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 5 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau'r ddedfryd a osodwyd. Os oes gan yr ymgeisydd nifer o gollfarnau am feddwdod a/neu os oes arwyddion o broblem feddygol sy'n gysylltiedig â chamddefnyddio, camddefnyddio neu ddibyniaeth ar alcohol, bydd yr ymgeisydd hefyd yn destun profion/asesiad meddygol ychwanegol cyn ystyried y cais. Os canfuwyd bod yr ymgeisydd yn ddibynnol ar alcohol, ni roddir trwydded oni bai bod o leiaf 5 mlynedd wedi mynd heibio ers i'r ddibyniaeth ddod i ben.

Troseddau sy'n ymwneud â chamddefnyddio, cam-drin neu ddibyniaeth ar gyffuriau

4.40 Pan fo gan ymgeisydd unrhyw euogfarn am neu'n gysylltiedig â chynhyrchu, mewnfario, masnachu neu gyflenwi cyffuriau, neu feddu gyda'r bwriad o gyflenwi neu sy'n gysylltiedig â meddu gyda'r bwriad o gyflenwi, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 10 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a osodwyd.

4.41 Os oes gan ymgeisydd euogfarn am fod â chyffuriau yn ei feddiant, neu unrhyw drosedd arall sy'n gysylltiedig â bod â chyffuriau yn ei feddiant, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 5 mlynedd wedi pasio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a bennwyd. Yn yr amgylchiadau hyn, bydd rhaid i unrhyw ymgeisydd hefyd gael ei brofi am gyffuriau ar ei gost ei hun i ddangos nad yw'n defnyddio cyffuriau a reolir.

Os oes arwyddion bod gan ymgeisydd neu drwyddedai, neu fod ganddo hanes o, broblem feddygol sy'n gysylltiedig â chamddefnyddio, camddefnyddio neu ddibyniaeth ar gyffuriau

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

o bosibl, bydd yr ymgeisydd hefyd yn destun profion/asesiad meddygol ychwanegol cyn ystyried y cais. Os canfuwyd bod yr ymgeisydd yn ddibynnol ar gyffuriau, ni roddir trwydded oni bai bod o leiaf 5 mlynedd wedi mynd heibio ers i'r ddibyniaeth ddod i ben.

Gwahaniaethu

4.42 Pan fo gan ymgeisydd euogfarn sy'n ymwneud neu'n gysylltiedig â gwahaniaethu mewn unrhyw ffurf, gan gynnwys diffyg cydymffurfio â Deddf Cydraddoldeb 2010, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a osodwyd. Mae hyn yn cynnwys, er enghraifft, gwrthod cario cŵn cymorth neu ddarparu cymorth symudedd.

Troseddau sy'n ymwneud â diffyg cydymffurfio â rheoliadau

4.43 Mae troseddau rheoleiddio yn cynnwys troseddau awdurdodau lleol, materion trwyddedu, a throseddau eraill a erlynir gan awdurdodau eraill. Mae hefyd yn cynnwys materion sy'n ymwneud â gweinyddu cyfiawnder megis methu ag ildio i fechnïaeth, ac unrhyw fater arall lle mae rheoliadau neu ofynion wedi'u hanwybyddu neu eu torri. Mae'r troseddau hyn yn dangos diffyg cydymffurfio â gofynion cyfreithiol a fyddai'n amlwg yn bryder mewn perthynas â thrwyddedeion tacsis a cherbydau hurio preifat. Byddai angen rhoi ystyriaeth ddifrifol i ba un a ydynt yn berson diogel ac addas i ddal trwydded.

Troseddau moduro

4.44 Mae gyrrwyr cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat yn yrrwyr proffesiynol sy'n gyfrifol am gludo'r cyhoedd. Mae unrhyw euogfarn yn dangos diffyg proffesiynoldeb a bernir bod hynny'n ddifrifol. Derbynnir y gall troseddau gael eu cyflawni'n anfwriadol, ac ni fyddai un trosedd traffig bychan yn golygu na ellid rhoi trwydded ac mae'n bosibl na fyddai'n arwain at weithredu yn erbyn trwydded gyfredol. Mae euogfarnau dilynol yn atgyfnerthu'r ffaith nad yw'r trwyddedai yn cymryd ei gyfrifoldebau proffesiynol o ddifrif ac nad yw felly yn unigolyn diogel ac addas i gael neu gadw trwydded.

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

4.45 Pan fo gan ymgeisydd euogfarn am yrru dan ddylanwad alcohol neu yrru dan ddylanwad cyffuriau, neu fethu â darparu sampl mewn perthynas â mater gyrru, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd neu waharddiad gyrru a osodwyd. Yn yr amgylchiadau hyn, bydd rhaid i unrhyw ymgeisydd hefyd gael ei brofi am gyffuriau ar ei gost ei hun i ddangos nad yw'n defnyddio cyffuriau a reolir.

4.46 Os oes gan ymgeisydd euogfarn am ddefnyddio ffôn symudol llaw neu ddyfais law wrth yrru, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 5 mlynedd wedi pasio ers yr euogfarn neu ers cwblhau unrhyw ddedfryd neu waharddiad gyrru a bennwyd, pa bynnag un yw'r diweddaraf.

4.47 Mae pwyntiau cosb a roddir ar drwydded yrru DVLA yn parhau i fod yn weithredol am naill ai 3 neu 10 mlynedd, a all fod o ddyddiad y drosedd neu ddyddiad yr euogfarn yn dibynnu ar y drosedd fel y manylir yn "Pwyntiau cosb (ardystiadau)". Gellir eu tynnu o'r drwydded ar ôl 4 neu 11 mlynedd. Nid yw'r weithred honno'n negyddu'r drosedd a arweiniodd at osod y pwyntiau. Bydd pwyntiau cosb (a'r drosedd sylfaenol) yn berthnasol ac yn cael eu hystyried am 4 neu 11 mlynedd o ddyddiad yr euogfarn, neu ddyddiad y drosedd yn dibynnu ar y math o drosedd (gweler "Pwyntiau cosb (ardystiadau)")

4.48 Drwy ennill 7 pwynt cosb neu fwy ar eu trwydded DVLA, mae gyrrwr yn dangos nad yw o bosibl yn addas ac yn briodol a dylai'r awdurdod asesu ei addasrwydd. Awgrymir bod rhan o'r asesiad yn cynnwys ymgymryd â chwrs ymwybyddiaeth gyrrwr a/neu basio asesiad gyrrwr, gyda dim mwy nag 8 trosedd bach, o fewn 2 fis i rybudd gan yr awdurdod y maent yn ystyried addasrwydd deiliad y drwydded. Mae methu â gwneud hynny yn awgrymu'n gryf nad yw'r gyrrwr yn addas ac yn briodol ac na fydd wedi'i drwyddedu nes bod cyfnod o 12 mis wedi mynd heibio heb unrhyw gollfarnau pellach ac wedi pasio asesiad gyrrwr ers yr euogfarn ddiwethaf.

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

4.49 Unrhyw drosedd a arweiniodd at anaf i unrhyw berson neu ddifrod i unrhyw eiddo (gan gynnwys cerbydau) , neu unrhyw yswiriant trosedd wedyn Ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd.

4.50 Ni fydd unrhyw yrrwr sydd wedi cronni 12 pwynt neu fwy ar ei drwydded DVLA ac nad yw wedi'i wahardd o dan y weithdrefn crynhoi gan lys o ganlyniad i wneud dadleuon caledi eithriadol yn gallu cyflwyno dadleuon o'r fath gerbron yr awdurdod trwyddedu gan nad ydynt yn ystyriaeth berthnasol wrth benderfynu pa gamau y dylai'r awdurdod eu cymryd. Ni fydd unrhyw yrrwr o'r fath yn cael ei drwyddedu am gyfnod o 5 mlynedd o ddyddiad cronni 12 pwynt neu fwy.

4.51 Ni fydd unrhyw yrrwr sydd wedi cael ei wahardd o ganlyniad i "gyfanswm", sy'n dileu'r pwyntiau pan adferir y drwydded, yn cael ei drwyddedu am gyfnod o 5 mlynedd o ddyddiad y gwaharddiad. Bydd angen ymchwilio i waharddiadau eraill, canfod y rhesymau, a bydd penderfyniad yn seiliedig ar ganlyniadau'r ymchwiliad hwnnw.

4.52 Nid yw gyrwyr sy'n cyflawni troseddau parcio, rhwystro a throseddau moduro eraill o'r fath nad ydynt yn denu pwyntiau cosb yn arddangos dull proffesiynol o'u gwaith. Dylid adrodd am droseddwyd cyson i'w hawdurdod trwyddedu a all ystyried cyfnod o waharddiad yn dibynnu ar ddifrifoldeb ac amllder y digwyddiadau a adroddir.

Ymddygiadau

4.53 Mae angen mynd i'r afael ag ymddygiadau gyrwyr nad ydynt yn ymddygiad troseddol ond sy'n ddangosyddion o ymddygiad mwy sinistr er mwyn cynnal hyder yn y masnachfeydd tacsis ac i atal ymddygiadau diangen cyn iddynt ddatblygu'n weithredoedd troseddol.

4.54 Ymddygiadau fel

- Gofyn i deithiwr am ei fanylion cyswllt neu gyfryngau cymdeithasol

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

- Gofyn cwestiynau personol neu agos atoch
- Cyswllt corfforol amhriodol â theithwyr neu oresgyn eu gofod personol
- Sgyrsiau, cwestiynau neu ymddygiad amhriodol

Mae hyn yn bwysicach os yw'r teithiwr yn unigolyn agored i niwed ar ei ben ei hun.

4.55 Ac eithrio yn yr achosion mwyaf difrifol, dylid rhoi rhybudd i yrwyr yn y lle cyntaf, ac os yw'n briodol, dylid eu hanfon ar hyfforddiant diogelu atgoffaol a'u hegluro sut y gallai teithiwr agored i niwed ganfod yr ymddygiad.

4.56 Os yw'r ymddygiad, ar ôl cydbwyso tebygolrwydd, yn cael ei ailadrodd a'i ystyried yn ysglyfaethus ei natur, yna ni ddylid trwyddedu unrhyw ymgeisydd.

Troseddau cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat

4.57 Os oes gan ymgeisydd euogfarn am drosedd sy'n ymwneud â, neu sy'n gysylltiedig â gweithgaredd cerbydau hacni neu hurio preifat (heb gynnwys defnyddio cerbydau), ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi pasio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a bennwyd.

Troseddau defnyddio cerbydau

4.58 Os oes gan ymgeisydd euogfarn am unrhyw drosedd yn ymwneud â defnyddio cerbyd (gan gynnwys cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat), ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi pasio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a bennwyd.

Gweithredwyr Cerbydau Hurio Preifat

4.59 Nid oes gan weithredwr cerbydau hurio preifat ("gweithredwr") gyfrifoldeb uniongyrchol dros ddiogelwch teithwyr, defnyddwyr eraill y ffordd na chysylltiad uniongyrchol â theithwyr sydd yn y cerbyd hurio preifat (ac eithrio os ydynt hwy hefyd wedi'u trwyddedu fel gyrrwr cerbyd hurio preifat). Fodd bynnag, wrth gyflawni eu

DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1 Mawrth 2026

dyletswyddau maent yn cael ac yn cadw cryn dipyn o wybodaeth bersonol a phreifat am eu teithwyr a rhaid cadw'r wybodaeth hon yn gyfrinachol a pheidio â'i datgelu i eraill, a rhaid i'r gweithredwr neu ei staff beidio â defnyddio'r wybodaeth hon at ddibenion troseddol neu ddibenion annerbyniol eraill.

4.60 Fel y dywedir uchod, os oes gan ymgeisydd fwy nag un euogfarn, bydd angen ystyried o ddifrif a ydynt yn unigolyn diogel ac addas.

4.61 Rhaid i weithredwyr sicrhau bod unrhyw staff a ddefnyddir yn y busnes (boed nhw'n gyflogedig neu'n contractwyr annibynnol), ac sy'n gallu gweld unrhyw wybodaeth fel y disgrifir uchod, yn rhwym wrth yr un safonau â'r gweithredwr ei hun. Gellir sicrhau hyn drwy fod y gweithredwr yn mynnu bod yr aelod staff unigol yn cael tystysgrif datgelu sylfaenol. Os canfyddir nad yw'r gweithredwr yn gweithredu'r safonau gofynnol ac yn defnyddio staff nad ydynt yn bodloni meini prawf cyffredinol yr awdurdod trwyddedu, bydd hynny'n arwain at fod trwydded y gweithredwr yn cael ei dirymu.

4.62 Gan fod ymddiriedaeth a ffydd y cyhoedd yn niogelwch ac uniondeb y system hurio preifat gyffredinol yn holl bwysig, bydd y safonau sy'n weithredol ar gyfer gweithredwyr hefyd yn weithredol ar gyfer gyrwyr, fel yr amlinellir uchod.

Perchnogion Cerbydau

4.63 Mae gan berchnogion cerbydau (yn gerbydau hacni a cherbydau hurio preifat) ddau brif gyfrifoldeb.

4.64 Yn gyntaf, rhaid iddynt sicrhau bod y cerbyd yn cael ei gynnal i safon dderbyniol bob amser.

4.65 Yn ail, rhaid iddynt sicrhau na chaiff y cerbyd ei ddefnyddio at ddibenion anghyfreithlon neu anneddfol.

**DATGANIAD POLISI DIWYGIEDIG YNGLŶN AG ADDASRWYDD
YMGEISWYR A THRWYDDEDEION YN Y MASNACHAU
CERBYDAU HACNI A CHERBYDAU HURIO PREIFAT o 1
Mawrth 2026**

4.66 Fel y dywedir uchod, os oes gan ymgeisydd fwy nag un euogfarn, bydd angen ystyried o ddifrif a yw'n unigolyn diogel ac addas i gael neu gadw trwydded cerbyd.

4.67 Gan fod ymddiriedaeth a ffydd y cyhoedd yn niogelwch ac uniondeb y system gyffredinol yn holl bwysig, bydd y safonau sy'n weithredol ar gyfer perchnogion hefyd yn weithredol ar gyfer gyrwyr, fel yr amlinellir uchod.